

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทนี้เป็นการสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งจะกล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะ สำหรับการวิจัยต่อไป รายละเอียดจะได้กล่าวเป็นลำดับดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การประเมินผลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชามี วัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อประเมินผลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาในแต่ละคุณลักษณะ
3. เพื่อรวบรวมผลการเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บังคับบัญชาที่มีผู้ได้บังคับบัญชาเป็น มหาบัณฑิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญา มหาบัณฑิตจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระหว่างปีการศึกษา 2541 - 2545 ใน 3 จังหวัด คือ นราธิวาส ยะลา และปัตตานี จำนวน 185 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยวิธี แบ่งเป็นพวกหรือเป็นชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำนวน 127 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

2.1 แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check Lists) ซึ่งจะถามในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการเป็นผู้บังคับบัญชา สถานที่ตั้ง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งหมดเท่ากับ .99 ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะ 4 คุณลักษณะ คือ

- คุณลักษณะพื้นฐาน จำนวน 20 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .60 – 1.00 และได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .97
- คุณลักษณะทางวิชาการ/วิชาชีพ จำนวน 21 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .60 – 1.00 และได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .98
- คุณลักษณะทางสังคม จำนวน 22 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .60 – 1.00 และได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .98
- คุณลักษณะทางเชาว์อารมณ์ จำนวน 20 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .60 – 1.00 และได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .97

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

2.2 แบบสัมภาษณ์ สัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาที่มีผู้ได้บังคับบัญชาเป็นมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 7 คน แบบสัมภาษณ์เป็นแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ประกอบด้วยข้อคำถามประเด็นกว้าง ๆ ทั้งหมด 13 คำถาม

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม

1.1 ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยและขอความร่วมมือเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลในการวิจัยจากภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อแจ้งให้หน่วยงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวน 97 ชุด

1.3 หลังจากส่งแบบสอบถามแล้ว 15 วัน ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองแต่ได้เพียงบางส่วน จึงได้ติดต่อขอความร่วมมือกันอีกครั้งหนึ่ง จนได้รับแบบสอบถามคืน 97 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

1.4 เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือที่เป็นแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และติดต่อขอความร่วมมือด้วยตนเองพร้อมอธิบายรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและวิธีการดำเนินการวิจัย จากนั้นทำการนัดหมายวันสัมภาษณ์และดำเนินการสัมภาษณ์ตามวันเวลาที่นัดหมายไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เมื่อผู้วิจัยจัดกระทำข้อมูลแล้ว จึงดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. หาค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ และสถานที่ตั้ง

2. คำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยใช้เกณฑ์การประเมินความคิดเห็น

ตามแนวของเบสท์ (Best 1970 : 204 – 208) เพื่อประเมินผลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

3. หาค่าเอฟ (F – test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปร

4. หาคความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ สำหรับข้อมูลในส่วนที่เป็นข้อเสนอแนะ และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ สรุปประเด็นสำคัญได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา ด้านคุณลักษณะพื้นฐานมีผลดังนี้

1.1 จากการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการกระตือรือร้น สนใจใฝ่รู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ของมหาบัณฑิตอยู่ในระดับมาก การคิดในเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ของมหาบัณฑิตอยู่ในระดับมาก ความรู้ความสามารถทางการวิจัยและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการค้นหาข้อมูลและการติดต่อสื่อสารของมหาบัณฑิตอยู่ในระดับมาก

1.2 จากการตอบแบบสอบถามผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ด้านคุณลักษณะพื้นฐาน โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก และพบว่าความสนใจใฝ่รู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

2. ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา ด้านคุณลักษณะทางวิชาการ / วิชาชีพ มีผลดังนี้

2.1 จากการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการนำความรู้ในสาขาวิชาที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในหน้าที่การงานของมหาบัณฑิตอยู่ในระดับมาก การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ได้ของมหาบัณฑิตอยู่ในระดับปานกลาง และการมีทักษะทางด้านวิชาชีพเฉพาะสาขาและสามารถบูรณาการความรู้ของตนเองของมหาบัณฑิตอยู่ในระดับมาก

2.2 จากการตอบแบบสอบถามผู้บังคับบัญชาของมหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ด้านคุณลักษณะทางวิชาการ / วิชาชีพ โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความรักและศรัทธาในวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา ด้านคุณลักษณะทางสังคม มีผลดังนี้

3.1 จากการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการมีวิฤติภาวะสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในสังคมและสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก การมีคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเองของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัวของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก

3.2 จากการตอบแบบสอบถามผู้บังคับบัญชาของมหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ด้านคุณลักษณะทางสังคม โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความมีวินัยในตนเอง การยอมรับกฎระเบียบของสังคม การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคม การส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การยอมรับฟังเหตุผลหรือคำชี้แจงของผู้อื่น ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น การเคารพสิทธิของผู้อื่น เป็นผู้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม เป็นผู้มีความรู้ และมีความนอบน้อมถ่อมตน อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา ด้านคุณลักษณะทางเชาว์อารมณ์ มีผลดังนี้

4.1 จากการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการสามารถสร้างแรงจูงใจให้กับตนเองและผู้อื่นของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก ความเชื่อมั่นในตนเองและสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก ความสามารถในการบริหารจัดการกับอารมณ์ของตนเองของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก ความมีเหตุผล ขอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นและมองโลกในแง่ดีของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก

4.2 จากการตอบแบบสอบถามผู้บังคับบัญชาของมหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ด้านคุณลักษณะทางเชาว์อารมณ์ โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การให้เกิดริผู้อื่น การมองโลกในแง่ดี สามารถตระหนักรู้คุณค่าและยอมรับในศักดิ์ศรีของตนเอง มีอารมณ์ความรู้สึกที่แสดงถึงความเป็นตัวของตัวเอง มีอิสระทางความคิดในการตัดสินใจได้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมาก

5. การเปรียบเทียบผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาในแต่ละคุณลักษณะพบว่า 1) ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อคุณลักษณะทางเชาว์อารมณ์มากกว่าคุณลักษณะพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อคุณลักษณะทางสังคมมากกว่าคุณลักษณะพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อคุณลักษณะทางสังคมมากกว่าคุณลักษณะทางวิชาการ/วิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อคุณลักษณะพื้นฐานไม่แตกต่างกับคุณลักษณะทางวิชาการ / วิชาชีพ 5) ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อคุณลักษณะทางวิชาการ / วิชาชีพไม่แตกต่างกับคุณลักษณะทางเชาว์อารมณ์ 6) ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อคุณลักษณะทางสังคมไม่แตกต่างกับคุณลักษณะทางเชาว์อารมณ์

6. ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา ข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ ควรส่งเสริมและพัฒนาทักษะเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการติดต่อสื่อสาร

การอภิปรายผล

การวิจัย การประเมินผลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่น่าสนใจควรรนำมาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการประเมินผลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินผลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รงนา แก่นอำพรพันธ์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 8 ด้าน อยู่ในระดับ มากทุกด้าน และอุษาพรณ นิรันดร์ศรี (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ บัณฑิตเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตามความคิดเห็นของคณาจารย์ผู้สอน บัณฑิตและผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้าง พบว่าอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากมหาบัณฑิตที่จบจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีความพร้อมในทุกๆ คุณลักษณะ กล่าวคือ โดยพื้นฐานของคนที่มาศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มักจะมีความสนใจ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ขยันที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ตลอดเวลาอยู่แล้ว อาจด้วยเหตุผลเพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงานหรือด้วยเหตุผลอื่นใดก็ตาม ระหว่างการศึกษาผู้เรียนจะต้องมีความขยัน อดทน มีความรับผิดชอบสูง ต้องฝึกการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมชั้นเรียนซึ่งจะเห็นว่ามีหลายวัย อายุแตกต่างกันบ้างทำให้มหาบัณฑิตได้ฝึกการอยู่ร่วมกัน การรู้จักจัดการกับอารมณ์ของตนเอง ต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และต้องทุ่มเทกับการศึกษาในระดับนี้มากจึงจะประสบความสำเร็จจากจุดนี้ไปได้ และเมื่อจบการศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษาไปแล้วก็เป็นบุคคลที่ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานให้ความไว้วางใจ เป็นที่คาดหวัง ในเรื่องวิชาการที่ได้ศึกษามา ซึ่งมหาบัณฑิตจำเป็นจะต้องแสดงศักยภาพ สร้างผลงานให้เป็นที่ ยอมรับของทุกคน ขณะเดียวกันก็ต้องประยุกต์ความรู้ที่ได้เรียนมาให้เข้ากับสถานที่ทำงานและ แสดงสถานะความเป็นผู้นำ ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งเหล่านี้เป็นคุณลักษณะที่ มหาบัณฑิตได้แสดงออกมาและอาจเนื่องมาจากการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพครูและ บุคลากรทางการศึกษาให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงตามเจตนารมณ์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สมเชาว์ เกษประทุม, 2544 : 39) ดังในมาตรา 52 กำหนดให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการ เป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และมี การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2544 : 6) และในมาตรา 71 และ 72 กำหนดให้มีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบาง ตำแหน่งและบางวิทยฐานะเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี คุณธรรม จริยธรรมและ จรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสมในอันที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพและความก้าวหน้าแก่ราชการ (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2544 : 11 - 12) จึงส่งผลให้ มหาบัณฑิตที่ทำงานในหน่วยงานทางการศึกษาเกิดความกระตือรือร้นและปฏิบัติตามตามพระราช บัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้ตราขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติอย่างจริงจัง

นอกจากนี้สำหรับคนที่ทำงานด้านการศึกษาโดยเฉพาะตัวครูนั้นจะต้องมีฉันทะทางวิชาการ ดิ้นตัว ผูกพัน และถือเป็นหน้าที่ที่จะฝึกรบรรมตนเองอยู่เสมอ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สนใจเข้าร่วมกระบวนการพัฒนาและนำผลการพัฒนาไปใช้เพิ่มคุณภาพนักเรียนให้สูงยิ่งขึ้น การพัฒนาครูต้องได้รับการพัฒนาตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ครู อย่างน้อยในทุก ๆ 5 ปี โดยผู้บังคับบัญชาของสถานศึกษา และหน่วยงานเข้าสังกัดต้องถือเป็นหน้าที่โดยตรงในการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูทุกคนได้รับการพัฒนาและกำกับผลการพัฒนาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ (ธีรศักดิ์ อัครบวร, 2542 : 172) ดังนั้นครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน รวมทั้งมหาบัณฑิตต้องเร่งพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน เพื่อตอบสนองการปฏิรูปการศึกษาและเพื่อแสดงระดับคุณภาพของตนเอง

2. การเปรียบเทียบผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาในแต่ละคุณลักษณะ

ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อคุณลักษณะทางเชาว์อารมณ์ มากกว่าคุณลักษณะ พื้นฐาน อาจเป็นเพราะมหาบัณฑิตส่วนมากเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาบ้างแล้ว ซึ่งได้ผ่านประสบการณ์การทำงานมาพอสมควรทำให้มีวุฒิภาวะสูงและจากที่ได้มาศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาระหว่างเรียนทุกคนจะมีปฏิสัมพันธ์กัน ทำงานกลุ่มร่วมกัน ติดต่oprสานงานขอข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเหล่านี้จะเป็นการฝึกให้มีสัมพันธภาพอันดีกับผู้อื่น อันจะส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการศึกษา วิลาศลักษณ์ ชวัลลภ (2543 : 63) กล่าวว่า ในปัจจุบัน นักวิชาการและบุคคลทั่วไปได้ให้ความสำคัญในเรื่องความสามารถทางอารมณ์ของบุคคลเป็นอย่างมาก ด้วยการที่ตระหนักความสามารถทางอารมณ์น่าจะเป็นตัวที่ส่งเสริมความสำเร็จและเป็นความสามารถที่จะทำให้นุคคลทำงานหรือมีชีวิตร่วมกับผู้อื่นและกับตนเองได้อย่างมีความสุข และทศพร ประเสริฐสุข (2543 : 111) กล่าวว่า นักการศึกษาปัจจุบันจึงต้องเพิ่มความสนใจ EQ ให้มากขึ้น ระบบการศึกษาของเราควรมุ่งพัฒนาทั้ง IQ และ EQ ไปพร้อม ๆ กัน ให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสมที่เด็กจะออกไปประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จและมีความสุข

ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อคุณลักษณะทางสังคมมากกว่าคุณลักษณะ พื้นฐาน อาจเนื่องมาจากผู้ที่ผ่านการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาถือว่าเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมระดับหนึ่ง การศึกษาระดับนี้สอนให้มีวินัยในตนเอง ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ต้องร่วมมือกัน ต้องปรับตัวให้เข้ากับสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้ เพราะถ้าใครอยู่คนเดียว เรียนคนเดียว เห็นประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม มักจะล้มเหลวในการศึกษาระดับนี้ ส่วนคุณลักษณะพื้นฐานเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการใช้ภาษาอังกฤษในการศึกษากันคว่ำยังน้อย ซึ่งเป็นคุณลักษณะเฉพาะตัวที่จะต้องศึกษาเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ได้เรียนในห้อง

เรียนซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของสมเชาว์ เกษประทุม (2544 : 8) การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ซึ่งนอกจากศักยภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทยอยู่ในระดับต่ำมากแล้ว ยังเป็นการยากที่ประชากรไทยจะเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้นคุณลักษณะในด้านนี้อาจจะยังน้อยเมื่อเทียบกับคุณลักษณะทางสังคม

ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อคุณลักษณะทางสังคมมากกว่าคุณลักษณะทางวิชาการ / วิชาชีพ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากคุณลักษณะทางสังคมเป็นเรื่องที่สั่งสมกันมานาน ส่วนเรื่องวิชาการ/วิชาชีพ เป็นเรื่องใหม่ที่จะต้องสร้างเพื่อให้สังคมยอมรับ ดังเช่นคำกล่าวของ โกวิท สุรัสวดี (2537 : 51) เรื่องคุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องที่จะต้องปลูกฝังอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาชานาน เรียนรู้ไม่รู้จกจบ เพราะในเรื่องความรับผิดชอบ ความซนั ความประหยัด อดทน เสียสละ ต้องใช้ระยะเวลาชานาน ซึ่งเรื่องนี้ทางการศึกษาให้การยอมรับผู้ที่เป็นครูซึ่งเป็นอาชีพที่ต้องเสียสละ ทำงานเพื่อส่วนรวมและเป็นที่ยอมรับของสังคมแล้ว ส่วนเรื่องเกี่ยวกับวิชาการที่กำลังดำเนินการอยู่ ที่กำลังวิพากษ์วิจารณ์กันอยู่ในขณะนี้ มีทั้งในแง่ดีและแง่ไม่ดี คือ เราพยายามที่จะหาเครื่องมือที่จะไปอธิบายคุณภาพ มาตรฐานของคนในวิชาชีพ ดังเช่นมีการประเมินเพื่อขออนุญาติมิใบประกอบวิชาชีพ ซึ่งคุณลักษณะทางวิชาชีพเป็นกิจกรรมทางปัญญาและวิชาความรู้ เฉพาะด้าน การเข้าสู่วงการวิชาชีพนั้นต้องเตรียมตัวในการศึกษาวิชาชีพนั้น ๆ เป็นระยะเวลาชานาน พอดสมควร (ธีรศักดิ์ อัครบวร, 2544 : 44) การออกไปอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นการเริ่มกำหนดแนวทางการปฏิบัติเพื่อการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม ดังนั้นคุณลักษณะทางวิชาการ / วิชาชีพของมหาบัณัฑิตตามความคิดของผู้บังคับบัญชาข้งน้อยเมื่อเทียบกับคุณลักษณะทางสังคม

ส่วนความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อคุณลักษณะพื้นฐาน ไม่แตกต่างกับคุณลักษณะทางวิชาการ/วิชาชีพ ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อคุณลักษณะทางวิชาการ / วิชาชีพไม่แตกต่างกับคุณลักษณะทางเชาว์อารมณ์ ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อคุณลักษณะทางสังคมไม่แตกต่างกับคุณลักษณะทางเชาว์อารมณ์ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ นันทา สุริภักษา (2543 : 49) ที่กล่าวว่าโบราณของไทยเราสอนลูกหลานในเรื่องความสำเร็จในการทำงานว่า ต้อง “ฉลาดรู้ ฉลาดทำ ฉลาดพูด ฉลาดคิด และฉลาดใช้” กล่าวคือ ในเรื่องของความฉลาดรู้ นั้น บุคคลผู้หวังความสำเร็จในการทำงานนอกจากจะฉลาดรู้ในกระบวนการทำงานแล้ว ยังต้องฉลาดรู้ในอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น และสอดคล้องกับคำกล่าวของทศพร ประเสริฐสุข (2543 : 111) ที่กล่าวว่า นักการศึกษาปัจจุบันจึงต้องเพิ่มความสนใจเชาว์อารมณ์ (EQ) ให้มากขึ้น ระบบการศึกษาของเราควรมุ่งพัฒนาทั้ง IQ และ EQ ไปพร้อม ๆ กัน ให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสมที่

เด็กจะออกไปประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จและมีความสุข จากคำกล่าวข้างต้นจะเห็นว่า เชาว์อารมณ์กับความสำเร็จในชีวิตการทำงานเป็นเรื่องคู่กัน ไวซิงเกอร์ (Weisinger, 1998 อ้างถึงใน นันทา สุรักษา 2543 : 49) เชื่อว่าการใช้เชาว์อารมณ์ (EQ) เพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในการทำงาน ได้นั้น จะต้องรับรู้ ติความ และแสดงภาวะอารมณ์ได้อย่างถูกต้อง มีความสามารถในการใช้ภาวะ อารมณ์นั้นๆ ต่อตนเอง ผู้ร่วมงาน และมีการเรียนรู้ ตลอดจนเข้าใจอารมณ์และความรู้สึกที่ได้รับ

3. การรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

ผลการวิจัยพบว่าข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ ควรส่งเสริมและพัฒนาทักษะเกี่ยวกับ ภาษาอังกฤษเพื่อการติดต่อสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับชนาธิป พรกุล (2543 : 6-7) เสนอว่าครูควรมี คุณสมบัติ 7 ประการ หนึ่งในนั้น คือ ครูควรเป็นผู้เชี่ยวชาญภาษาอังกฤษ และสอดคล้องกับ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2544 : 135) กล่าวว่า ยุคการปฏิรูปการศึกษาคนไทยในยุคใหม่ต้องรู้ภาษา อย่างน้อย 5 ภาษา และหนึ่งใน 5 ภาษานั้น คือ ภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลภาษา เดียวที่จะช่วยถอดรหัสความรู้ในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั้งปวงไม่ว่าจะเป็นอินเทอร์เน็ต มัลติมีเดีย หรือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (ธีรศักดิ์ อัครบวร, 2542 : 9) จะเห็นว่าภาษาอังกฤษมีความสำคัญและจำเป็น สำหรับการติดต่อสื่อสารในโลกปัจจุบันเป็นอย่างมาก ดังนั้นควรมีการส่งเสริมให้นักศึกษาระดับ มหาบัณฑิต ได้ศึกษาในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 ผลที่ได้จากการวิจัยคณะศึกษาศาสตร์สามารถนำไปเป็นส่วนหนึ่งในการ พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อเน้นการติดต่อสื่อสาร

1.2 ผลที่ได้จากการวิจัยคณะศึกษาศาสตร์ควรส่งเสริมและพัฒนาให้นักศึกษารู้จัก ประยุกต์ใช้ความรู้ที่เรียนเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาบัณฑิต คณะต่างๆ แล้วนำมาเปรียบเทียบผลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาผลผลิตของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

2.2 นอกจากความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาแล้ว ควรให้เพื่อนร่วมงานหรือ มหาบัณฑิตเองมีส่วนร่วมในการประเมินผลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาบัณฑิตด้วย

2.3 ควรมีการประเมินผลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาบัณฑิตทุกคนที่จบ จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และควรประเมินผลทุกปี